

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์
ของภูมิภาคเอเชียใต้ที่มีผลต่อ
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

ครูผู้สอน ครูชีวาภร จวบรัมย์

ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาค
เอเชียใต้ที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้

๑. อธิบายลักษณะที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขปได้
๒. บอกลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการประกอบอาชีพของประชากรอื่นได้

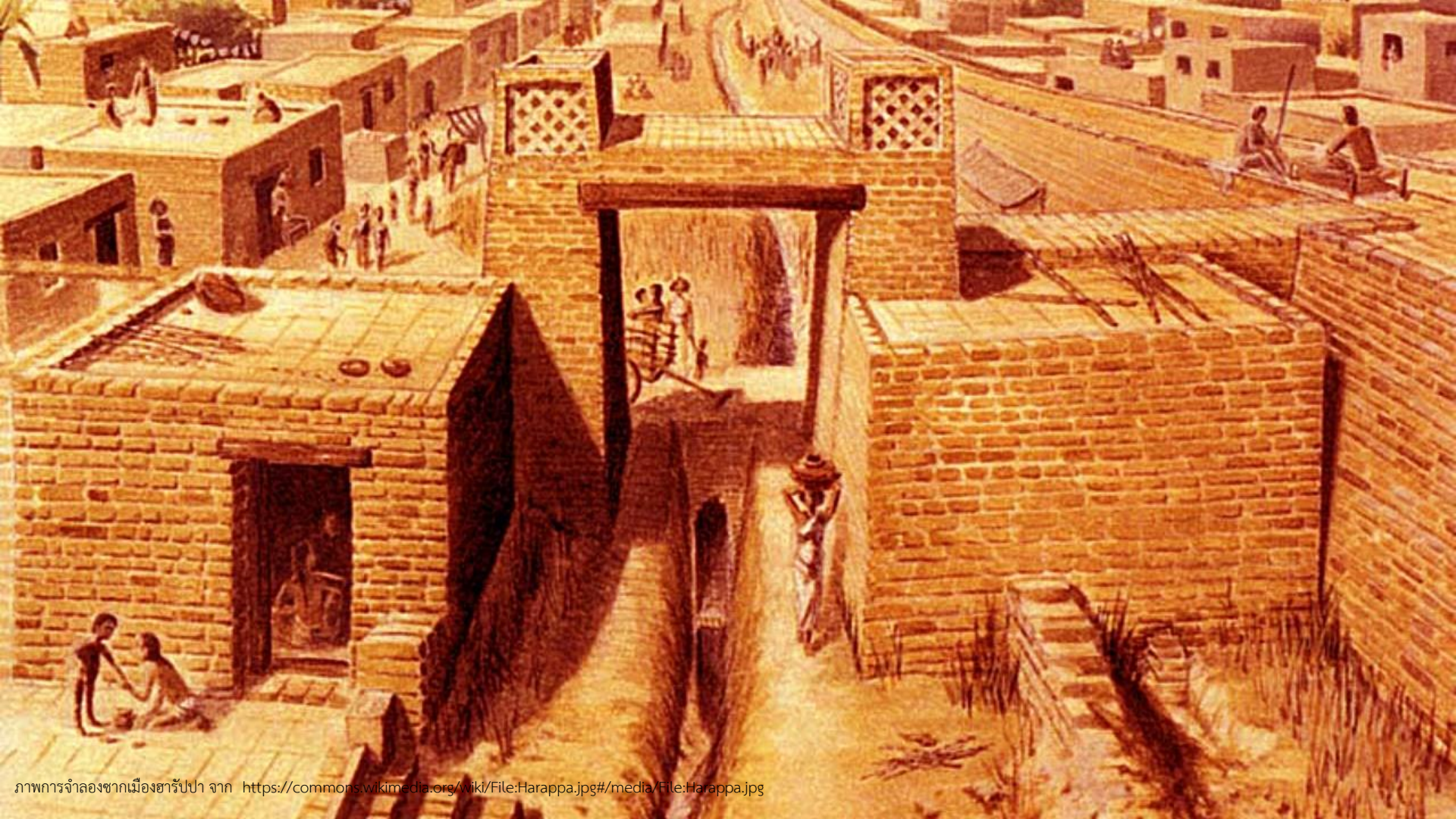
จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. วิเคราะห์ลักษณะที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอารยธรรมอินเดียได้
๒. อภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของอารยธรรมอินเดีย

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ

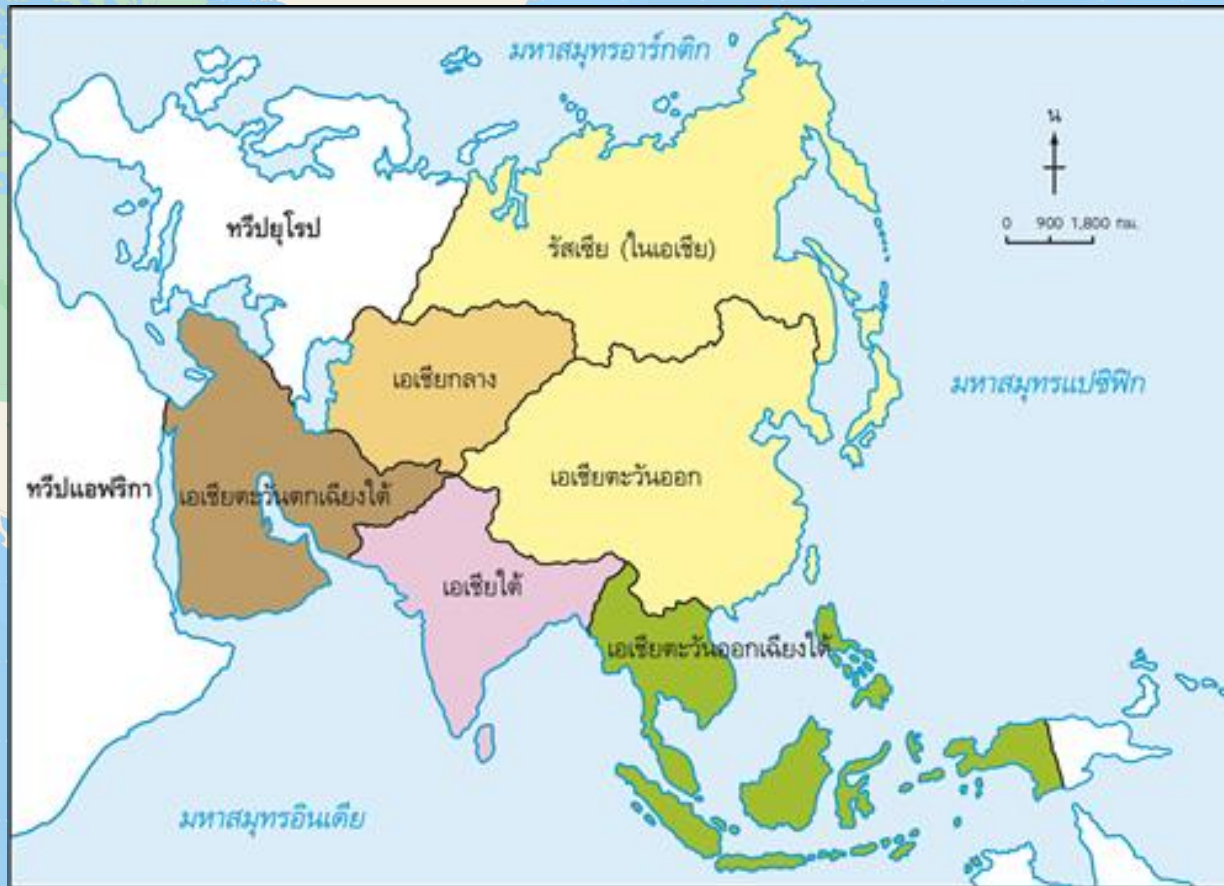
๑. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาลักษณะที่ตั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการของอารยธรรมอินเดีย
๒. นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาพัฒนาการของอารยธรรมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ

ภาพการจำลองซากเมืองฮารัปปา จาก <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Harappa.jpg#/media/File:Harappa.jpg>

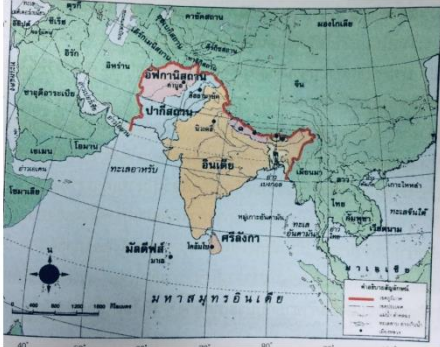
แผนที่แสดงภูมิภาคต่าง ๆ ของทวีปเอเชีย

ที่มา: จำรัส น้อยแสงศรี, ภูมิศาสตร์ภูมิภาค เล่ม 1, 2547, หน้า 37

ใบความรู้

เรื่อง ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ภูมิภาคเอเชียใต้ที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์

ภูมิภาคเอเชียใต้

ที่มาของภาพ : หนังสือเรียนประวัติศาสตร์, ศธ. สทฐ., พ.ศ. ๒๕๕๔, ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒, หน้า ๑๕๗

ภูมิภาคเอเชียใต้เป็นดินแดนที่ประชากรมากที่สุดอีกแห่งหนึ่งในโลก การตั้งถิ่นฐานของประชากรในเอเชียใต้มีความเป็นมายาวนานและบริเวณแม่น้ำสินธุเป็นแหล่งอารยธรรมสำคัญและเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ปัจจุบันประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ๗ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐมัลดีฟส์ และรวมหมู่เกาะที่อยู่ในความปกครองของอินเดีย คือ หมู่เกาะนิโคบาร์ หมู่เกาะอันดามัน และหมู่เกาะลักกาดิว

ลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคเอเชียใต้ แบ่งเป็น ๕ เขต ดังนี้

๑. เขตเทือกเขาสูงตอนเหนือ

เป็นเขตเทือกเขาหินใหม่ซึ่งเป็นเทือกเขาที่แยกตัวไปจากจุดรวมที่เรียกว่า ปามีร์นอต หรือภาษาพื้นเมืองเรียกว่า ปามีร์คุนยา แปลว่า หลังคาโลก มีความสูงประมาณ ๓,๕๐๐-๔,๕๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง จากปามีร์นอตมีเทือกเขาสูง ๆ ของทวีปเอเชียหลายแนว แต่แนวที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้และเป็นเขตแดนกั้นเอเชียใต้ออกจากภูมิภาคอื่นๆ ได้แก่

ใบความรู้

เรื่อง ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ ของภูมิภาคเอเชียใต้ที่มีผลต่อ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

 ปากีสถาน

 เนปาล

 อินเดีย

 ศรีลังกา

 มัลดีฟส์

 ภูฏาน

 บังกลาเทศ

Physical Geography of South Asia

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของเอเชียใต้

ลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคเอเชียใต้ แบ่งเป็น ๕ เขต ดังนี้

๑. เขตเทือกเขาสูง
๒. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ
๓. เขตทะเลทราย
๔. เขตที่ราบสูงเดกคาน
๕. เขตอินเดียนใต้และหมู่เกาะ

๑. เขตเทือกเขาสูง

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของเอเชียใต้

๑. เขตเทือกเขาสูง อยู่ทางตอนเหนือบริเวณพรมแดน
ทางเหนือ ตะวันออก ตะวันตก เป็นเทือกเขาสูง
สลับซับซ้อน มีเทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาหิมาลัย
เทือกเขาอะระกันโยมา เทือกเขาสุไลมาน เทือกเขากีร์ธาร์
และเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำหลายสาย เช่น ที่ราบลุ่ม
แม่น้ำสินธุ - คงคา ที่ราบลุ่มแม่น้ำเนปาล เป็นต้น

Khyber
Pass

HINDU KUSH

Indus
River

Harappa

Mohenjo-daro

Indus Valley
Civilization

Thar
Desert

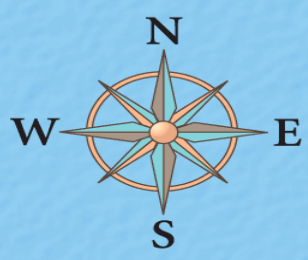
Brahmaputra River

HIMALAYAS

Ganges River

Arabian
Sea

Bay of
Bengal

INDIAN
OCEAN

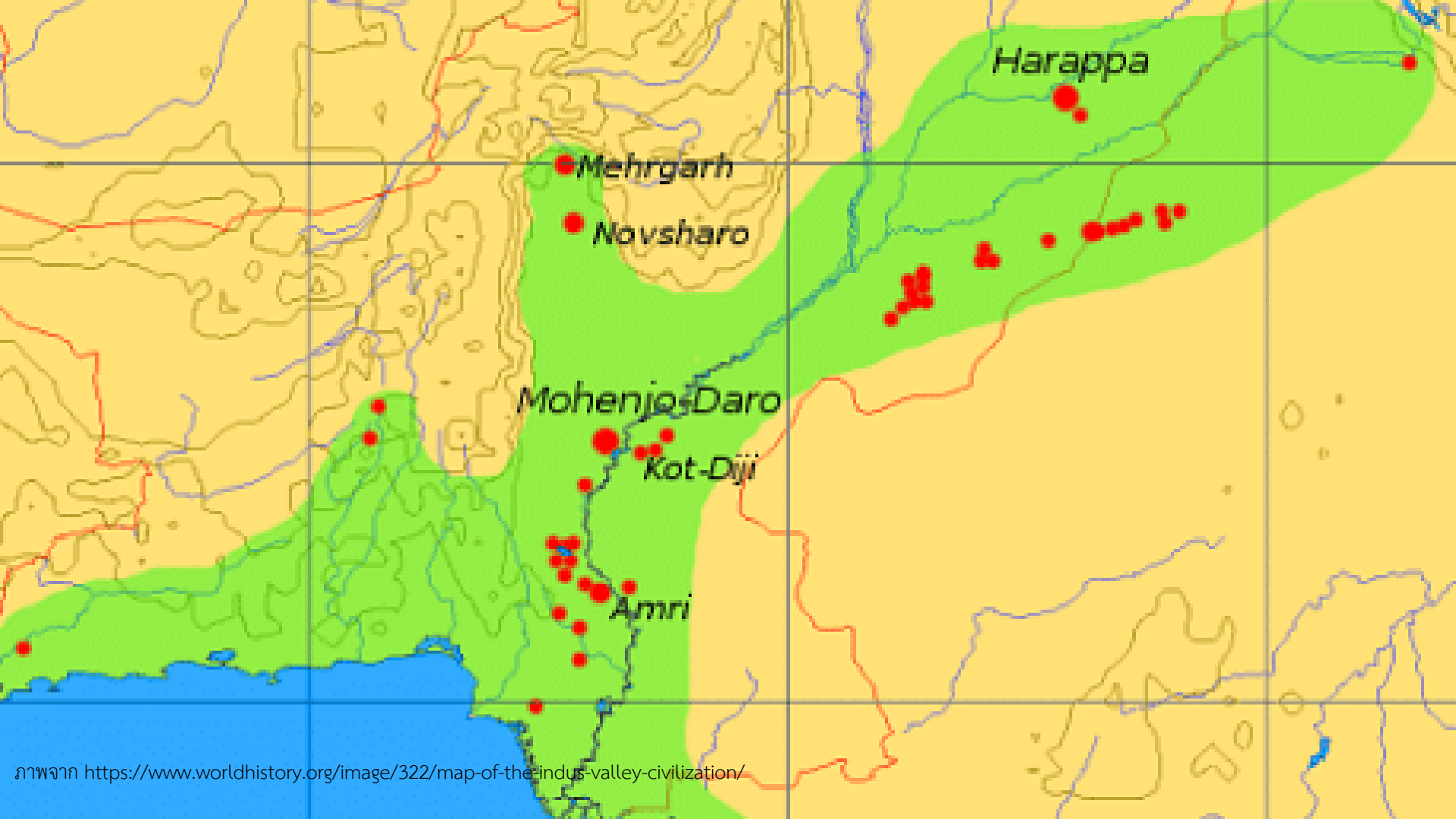
๒. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของเอเชียใต้

๒. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ

เป็นบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่
การเพาะปลูกที่ดีที่สุดในเอเชียใต้ ประกอบด้วย
แม่น้ำ ๓ สาย ได้แก่ แม่น้ำสินธุ แม่น้ำคงคา
และแม่น้ำพรหมบุตร

Harappa

Mehrgarh

Navsharo

Mohenjo-daro

Kot-Diji

Amri

เมืองฮาร์ปปา

๓. เขตทะเลทราย

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของเอเชียใต้

๓. เขตทะเลทราย

เป็นบริเวณถัดจากที่ราบแม่น้ำสินธุไปทางทิศตะวันตก เรียกว่า เขตทะเลทรายราชสถาน หรือเรียกอีกชื่อว่า ทะเลทรายธารี ซึ่งมีประชากรอยู่น้อย

ทะเลทรายธาร์

๔. เขตที่ราบสูงเดกคาน

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของเอเชียใต้

๔. ที่ราบสูงเดกคาน

อยู่บริเวณทางตอนกลางของอินเดียที่ราบสูงเดกคาน เป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำใหญ่หลายสาย เช่น แม่น้ำกฤษณา แม่น้ำกาเวรี เป็นต้น และเป็นแหล่งที่อุดมไปด้วยแร่ เช่น แร่เหล็ก ทองแดง ตะกั่ว ทองคำ และถ่านหิน เป็นต้น บริเวณนี้จึงเป็นแหล่งอุตสาหกรรมของอินเดีย

ที่ราบสูงตั้งอยู่ระหว่างสองเทือกเขา
คือ เทือกเขาฆาฏตะวันตกกับ
เทือกเขาฆาฏตะวันออก
โดยแต่ละเทือกเขที่ตั้งอยู่ใกล้กับ
ที่ราบบริเวณชายหาด แล้วเกือบจะ
บรรจบกันที่ปลายทิศใต้ของอินเดีย

๕. เขตอินเดียนใต้และหมู่เกาะ

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของเอเชียใต้

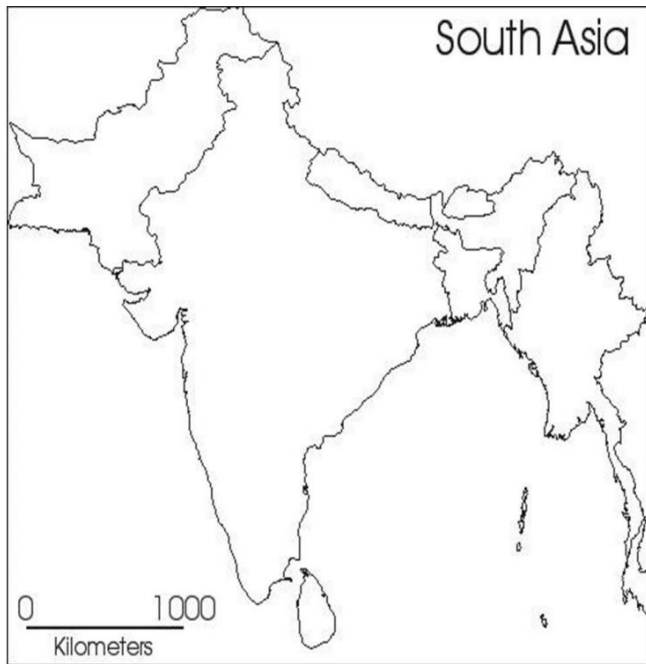
๕. เขตอินเดียน้ำเค็มและหมู่เกาะ

- บริเวณทางใต้ของแม่น้ำกฤษณะลงไปจนถึงมหาสมุทรอินเดีย บริเวณอินเดียน้ำเค็มส่วนใหญ่เป็นที่ราบที่มีความอุดมสมบูรณ์เพราะอยู่ในเขตร้อนและอยู่ใกล้ทะเลจึงมีฝนตกชุก
- หมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียใต้ทั้งหมดตั้งอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย เกาะที่ใหญ่ที่สุด ได้แก่ เกาะศรีลังกา (Sri Lanka Island) ซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศศรีลังกา

ใบกิจกรรมเรื่อง “สร้างโลกเอเชียใต้” ชื่อกลุ่ม.....

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำตัวเลขหน้าข้อความเขียนลงในแผนที่ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ทางกายภาพเอเชียใต้

๑. เทือกเขาหิมาลัย ๒. แม่น้ำสินธุ ๓. แม่น้ำคงคา ๔. เทือกเขาอินโดกูช
๕. ชาวตราวิเตียน ๖. เกาะศรีลังกา ๗. เทือกเขาสุไลมาน ๘. แม่น้ำพรหมบุตร
๙. ที่ราบสูงเดคกัน ๑๐. ชาวอารยัน

ใบกิจกรรม

เรื่อง สร้างโลกเอเชียใต้

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อความในกรอบสี่เหลี่ยมใส่ลงในตารางให้สัมพันธ์กัน พร้อมทั้งเขียนขยายความเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิถีชีวิตหรือภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ที่พบในสภาพภูมิศาสตร์ดังกล่าว

เทือกเขาสูงสุด	กองคาราวานอูฐ	พิธีตั้งศพ	อาชีพเลี้ยงวัว
ชนเผ่าแรกที่อพยพเข้ามา	ชนเผ่าที่กลายเป็นชนชั้นสูง	พรมแดนปากีสถานกับอัฟกานิสถาน	
เมืองโบราณไมเฮนโจดาร์-ฮาร์ปปา	ชนเผ่าคำมมหยิก	ชนเผ่าชาวร่างใหญ่	
สายน้ำผู้เป็นบุตรแห่งพระพรหมผู้สร้าง	เกาะในมหาสมุทรอินเดีย	ยอดเขาดีรีอิชเมียร์	

คำสำคัญ	ความสำคัญหรือสิ่งที่พบ
เทือกเขาหิมาลัย	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
เกาะศรีลังกา	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
แม่น้ำสินธุ	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
เทือกเขาสุไลมาน	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
แม่น้ำคงคา	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
แม่น้ำพรหมบุตร	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
เทือกเขาฮินดูกูช	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
ที่ราบสูงเดคกัน	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
ชาวอารยัน	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....
ชาวดราวิเดียน	คำที่เกี่ยวข้อง..... อธิบายเพิ่มเติม.....

ใบกิจกรรม

เรื่อง สร้างโลกเอเชียใต้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dtv.ac.th)

นักเรียนคิดว่าปัจจัยทางภูมิศาสตร์มีผลต่อ
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์หรือไม่ ?

๑. สภาพภูมิรัฐศาสตร์

- ดินแดนอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรประชาชนในแถบนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประชาชนตั้งถิ่นฐานกันอย่างหนาแน่นและสร้างสรรค์อารยธรรมในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำและแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติส่วน
- ดินแดนที่อยู่ห่างไกลจากแถบศูนย์สูตรได้แก่ประเทศที่อยู่ทางเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือของเอเชียใต้เป็นถิ่นภูเขาสูงทะเลทรายทุรกันดารมีที่ราบน้อยการคมนาคมไม่สะดวกดินฟ้าอากาศค่อนข้างแห้งแล้งและหนาวจัดในฤดูหนาวประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นชนเผ่าเร่ร่อน

๒. ที่ตั้งของประเทศอยู่ไกลหรือใกล้จากทะเล

- มีผลต่อพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก เพราะทะเลเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเป็นแหล่งการค้าคมนาคมขนส่งดังนั้นประเทศที่อยู่ห่างไกลจากทะเลจึงมักจะพัฒนาได้ช้า
- อินเดียและศรีลังกามีพื้นที่ชายฝั่งทะเลยาวเหยียดมีท่าเรือสำคัญหลายแห่งซึ่งค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกตั้งแต่สมัยโบราณ มาจนถึงปัจจุบัน

๒. ที่ตั้งของประเทศอยู่ไกลหรือใกล้จากทะเล

- เมืองที่อยู่ใกล้ทะเลหรือติดกับทะเลมักจะเป็นเมืองเศรษฐกิจดีประชาชนอพยพมาอยู่อย่างหนาแน่น
- เมืองที่อยู่ไกลจากทะเลฝนตกน้อยพืชผลธรรมชาติไม่สมบูรณ์ทำให้ประชาชนมีฐานะยากจนส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศก้าวหน้าไปอย่างช้า ๆ

๓. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

- การตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของประชากรมีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของประชาชนทำให้เกิดการรวมกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ที่มีเชื้อชาติศาสนาภาษาและความผูกพันของบรรพบุรุษร่วมกัน
- พัฒนามาเป็นประเทศทำให้เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศที่มีวัฒนธรรมเช่นเดียวกันกับตน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พัฒนาการด้านการเมือง
การปกครองของภูมิภาคเอเชียใต้

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงาน ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการ
ด้านการเมืองการปกครองของ
ภูมิภาคเอเชียใต้

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

